

MAGISKT BRA

SKÅNSKA DAGBLADET

OERHÖRT DRABBANDE SCENUPPLEVELSE

DAGENS NYHETER

PÅTAGLIG OCH DRABBANDE

SR KULTURNYTT

VÄCKER RESPEKT

HELSINGBORGS DAGBLAD

EN LYSANDE PRESTATION

KULTURBLOGGEN

KOMMER INTE UN DAN

SYDSVENSKAN

KRISTIAN LUNDBERGS YARDEN

I DRAMATISERING AV ANNA KÖLÉN

NYPREMIÄR
INTIMAN 29 NOVEMBER

MALMÖ
STADSTEATER

YARDEN OCH VI

av Anna Kölén, dramaturg

Jag läste *Yarden* på semestern, halvliggande i en solstol på en terrass vid Medelhavet. Kontrasten mellan det bländande solljuset och bokens mörker var total. Jag behövde den där kontrasten för att orka ta mig igenom boken. Jag hade börjat läsa den förut, hemma i vardagen, men då orkade jag inte med mer än några sidor. Det gjorde för ont att läsa. Jag kände igen mig i bokens berättarjag, i Kristians ensamhet och utsatthet, och det gjorde ont. Det var lika smärtsamt att jag kände igen mig i de andra, i den grupp som vänder Kristian ryggen och låtsas att han inte finns. Den privilegierade medelklassen, gruppen som jag själv tillhör. Den grupp som de flesta av oss som läser prosaböcker och går på teater tillhör. Vi som kan åka på semester till ljuset vid Medelhavet för att stå ut med mörkret. Vi som tjänar på att vissa får så mycket och på att andra ingenting har.

Ja, min bakgrund liknar Kristians. Jag har också en psykiskt sjuk förälder, jag har upplevt fattigdom och jag har en klassresa bakom mig. Aldrig tidigare har jag läst en så igenkännbar, uppriktigt och skoningslös skildring av psykisk sjukdom och klasskillnadernas grymhet som i *Yarden*. Det var jävligt smärtsamt att läsa om eländet. Jag skulle hellre låtsas att det inte finns och aldrig har funnits, vare sig i mitt eget liv eller i världen för övrigt. Det vore lättare, i alla fall på kort sikt. Men *Yarden* hjälpte mig att förstå att jag inte är ensam om min bakgrund och mina erfarenheter, och att jag inte ska skämmas för dem. Att de erfarenheterna inte bara har gjort mig till den jag är i dag, utan att de är en tillgång och kan göra mig till en klokare människa och en bättre dramaturg. Något som vare sig goda samtal, självrannsakan eller terapi dittills hade lyckats få mig att förstå.

Men *Yarden* är ju inte bara en självbiografisk monolog, där en person kan känna igen

sig i en annan. *Yarden* är också en kollektiv berättelse om Sverige idag. Så kanske var det egentligen inte berättelsens mörker som gjorde så ont, utan dess ljus: ljuset som riktas mot samhället vi lever i. Samhället som är vi. Vi som domineras av idéer om individens valfrihet och allas lika möjligheter. Idéer som i förlängningen anser att du får skylla dig själv om du är fattig och sjuk, eller i alla fall att det är ditt eget ansvar att se till att du blir rik och håller dig frisk.

I *Yarden* skildras ett annat Sverige, där människor lever i fattigdom och utanförskap. Människor som inte har några val, inte känner några möjligheter. Det är dessa människor som betalar för vår nittonkronorsöl, för våra lågprisjeans, för våra billiga husbyggen och renoveringar. De betalar med minuter och timmar av sina liv, med sina kroppar, med sin psykiska hälsa. *Yarden* påminner oss om detta, som vi gärna vill glömma, på det sätt som bara konsten kan. För man behöver ju inte ha erfarenheter som liknar huvudpersonens för att bli berörd av konst. I konsten möter vi främlingar och känner med dem, vi får möjlighet att se och förstå sådant som vi själva inte har upplevt. Vår värld vidgas och blir större än den personliga erfarenheten. Mötet med konsten gör oss större än oss själva. Och att växa gör ont, men det är en bra smärta, den där växtvärken. Den betyder att det händer något.

Yarden är inte min berättelse, det är Kristian Lundbergs. Men jag har gjort den berättelsen till min, först genom att läsa den och känna med den och sedan genom att skriva om den till en pjäs. Vi på teatern har gjort *Yarden* till vår berättelse och nu ger vi den till dig. Jag hoppas att du också känner igen dig, oavsett vem du är och var du kommer ifrån. Jag hoppas att du gör berättelsen till din. Och jag hoppas att det gör lite ont.

YARDEN AV KRISTIAN LUNDBERG, I DRAMATISERING AV ANNA KÖLÉN

FÖRESTÄLLNINGENS LÄNGD CA 1 TIM OCH 10 MIN (INGEN PAUS)

I ROLLEN MATTIAS LINDEROTH

REGI, SCENOGRAFI OCH KOSTYM DENNIS SANDIN

LJUSDESIGN SVEN-ERIK ANDERSSON

VIDEODESIGN SIGNE KROGH

DRAMATURG ANNA KÖLÉN

MASK AGNETA VON GEGERFELT

FÖRLAG BRUTUS ÖSTLINGS BOKFÖRLAG SYMPOSION (K. LUNDBERG)

Sufflör / produktionsassistent Sara Backlund Hammar, Ellen Nilsson

Teknikmästare

Kalle Magnusson, rekvisita

Anni Johansson, ljus

Jonathan Flygare, video, ljud, inspicient

Teatertekniker / inspicient Olivia Hagander

Teknisk koordinatör Karin Ragnarsson

Kostymkoordinatör Sten Stjernqvist

Färgning och patinering Alicja Ekerholm

Marknadschef Jenny Bång

Art director Johan Sjövall

Informatör / programredaktör Carin Hebelius

Föreställningsfotograf Bodil Johansson

Försäljningschef Maria Girke Magnusson

Tryck KSPrint Digitaltryck, Malmö

Producent Lisa Ericstam

Teknisk chef Maria Månsson

Chef maskavdelningen Agneta von Gegerfelt

Chef kostymavdelningen Sten Stjernqvist

Föreståndare kostymservice Gyöngyi Balázs

Ljusansvarig Sven-Erik Andersson

Transportansvarig Hans Wendel

Ekonomichef Leif Jönsson

Städledare Rinna Möller

Chefsassistent Anna Andrén

Teaterchefer och ansvariga utgivare

Petra Brylander och Jesper Larsson

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR AV

UPPHOVSRÄTTSLIGA SKÄL EJ TILLÅTEN

VAR VÄNLIG STÅNG AV MOBILTELEFONEN

**MALMÖ
STADSTEATER**

040-20 86 10 MALMOSTADSTEATER.SE